

اوقات

ویژه فرهنگ و معارف رضوی
| سال دوم | ویژه نامه ۳۷۱ |

تکنه‌ها/حجت الاسلام محسن قرآنی
امام یازدهم
و تربیت دانشمندان
در دوران خفقان

دیدار هیئت ایرانی با مسئولان «جاکیم»
**همکاری قرآنی به نفع
امت اسلامی است**

تازه‌های نشر
**تجربه‌نگاری یک پایگاه بسیج
در «بچه‌های مسجد بلال»**

یادداشت/ایمن دهستانی
**امام عسکری (ع) و تداوم نهضت
فکری-سیاسی رضوی**

در حرم
**جشن میلاد امام عسکری (ع)
در صحن و سرای رضوی**

همزمان با میلاد باسعادت امام حسن عسکری (ع)، صحن و سرای رضوی مهیای میزبانی از زائران و مجاوران در این آستان مقدس می‌شود. خادمان آستان قدس رضوی با اتخاذ تمهیدات ویژه آماده پذیرایی از خیل مشتاقانی هستند که برای عرض تبریک این عید خجسته به بارگاه ملکوتی امام هشتم (ع) مشرف می‌شوند. در این راستا کتیبه مناسبی بزرگی بر بلندای ایوان طلای صحن آزادی نصب شده و پرچم‌های رنگی در ورودی‌ها به چشم می‌خورد. ریسسه‌های رنگی نیز در صحن‌های مختلف همزمان با شب میلاد این امام همام روشن می‌شود تا شور و شعفر خاصی به حرم مطهر رضوی ببخشد. همچنین صحن و سرای رضوی با گل‌بوته‌های فصلی فضاآرایی شده و جلوه‌ای به یادماندنی برای زائران و مجاوران پدید آورده است. چایخانه‌های حضرت رضاع (ع) در باغ رضوان و صحن کوثر نیز از پنجشنبه ۱۲ آبان همزمان با میلاد امام حسن عسکری (ع) ساعت فعالیت خود را افزایش خواهند داد و علاوه بر شیفت بعدازظهر، در شیفت صبح نیز به مدت یک هفته با توزیع چای از محبان اهل بیت (ع) پذیرایی می‌کنند. همچنین به همت معاونت خدمات زائران حرم مطهر رضوی پیش‌بینی‌های لازم در حوزه‌هایی همچون فرش‌آرایی، دفاتر امانات، بخش صندلی‌های چرخدار و زائربرهای برقی و تأمین اقلام مصرفی با توجه به حضور زائران اتخاذ شده تا دلدادگان امام رضاع (ع) در آرامش خاطر به زیارت بپردازند و در مراسم ویژه این میلاد مبارک شرکت کنند.

مدیر گروه تاریخ تشیع پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در گفت‌وگو با قدس مطرح کرد

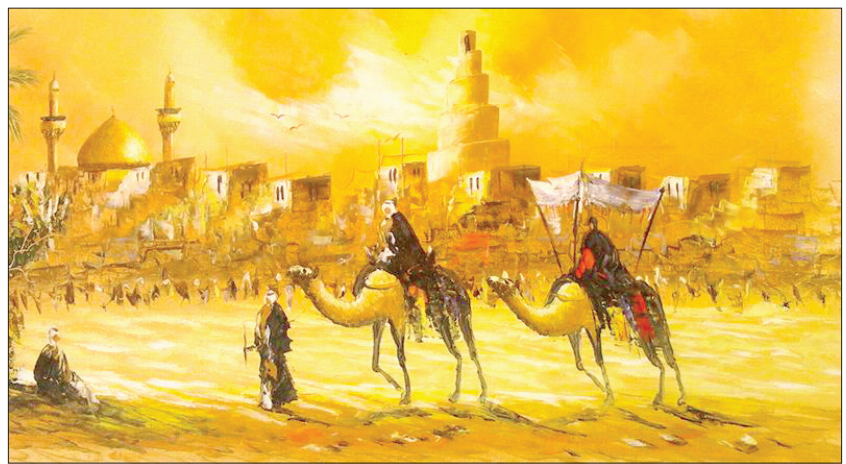
تدابیر امام عسکری (ع) برای مقابله با جریان‌های انحرافی

روایتی از توجه بزرگان مذاهب اسلامی به فضائل و کرامت‌های پیشوای یازدهم (ع)

شیفتگان امام حسن عسکری (ع) در میان علمای اهل سنت

امام (ع) نه فقط از زاویه فضائل علمی و معنوی، بلکه از منظر جایگاه سیاسی و حتی شایستگی به دست گرفتن زمام خلافت نگریده‌اند. ابن صباغ شافعی یکی از این عالمان است که در کتاب «الفصول المهمه فی معرفه الائمه»، شخصیت ممتاز امام حسن عسکری (ع) را جامع فضائل می‌داند و درباره آن حضرت می‌نویسد: «ابومحمد، حسن بن علی [العسکری (ع)]، پس از پدر بزرگوارش، ابوالحسن، علی بن محمد [الهادی (ع)] شایسته امامت بود؛ چرا که اوصاف و خصائل برتر در وجودش گرد آمده بود و آنچه لازم زمامداری و مقتضای امامت است مانند علم، زهد، تقوا، خرد، کرم، بزرگواری و عصمت، یک جا در ایشان جمع شده بود. او در اعمالی که انسان را به پروردگارش نزدیک می‌کند، از همگان پیشی گرفته بود و جایگاهش برای دیگران دست نیافتنی می‌نمود.»

با بیان مصادیق تکمیل می‌کند. او در «نور الابصار فی مناقب آل بیت النبی المختار»، امام حسن عسکری (ع) را «جامع کرامات» معرفی و روایتی از دعای مستجاب ایشان را برای بارش باران نقل می‌کند. در میان آثار علمای متأخر اهل سنت نیز سخن از فضائل و کرامت‌های امام حسن عسکری (ع) فراوان است. یوسف بن اسماعیل النیهانی، عالم و فقیه نامدار مصری که در سال ۱۳۱۰ هجری قمری درگذشت، در کتاب «کرامات الاولیاء» می‌نویسد: «[امام] حسن عسکری (ع) یکی از ائمه اهل بیت (ع) و سادات باکرامت است. من از او کرامتی دیده‌ام و آن اینکه در سال ۱۲۹۶ هجری [قمری] از شهر سنجد، یکی از شهرهای کردنشین عراق که در آن دوران قاضی آنجا بودم، به بغداد مسافرت کردم و قبل از پایان دوره خدمتم، آن شهر را ترک کردم؛ به این علت که گرانی و قحطی در آن سال‌ها، شهرهای عراق را فرا گرفته

بود. با کَلک (چیزی شبیه قایق که از تنه درختان ساخته می‌شود)، مسافرت کردم و چون کَلک به کنار شهر سامرا رسید و آنجا زمانی مقر خلفای عباسی بوده است، دوست داشتیم که از شهر دیدن کنیم و نیز به زیارت مرقد امام حسن عسکری (ع) برویم. کَلک آنجا ایستاد و ما به زیارت آن حضرت رفتیم و چون به مقبره آن حضرت داخل شدیم، یک حالت روحانی در من پیدا شد که مثل آن، هیچ گاه به من دست نداده بود، جز هنگام زیارت رسول خدا (ص) و حضرت یونس (ع) و این حالت، کرامتی از آن حضرت بود.»

توجه به کرامت‌ها
علمای اهل سنت در برخی آثار خود، از ذکر فضائل علمی و اخلاقی و بیان شایستگی امامت و پیشوایی امام حسن عسکری (ع) بر قاطبه مسلمانان فراتر رفته و به نقل کرامت‌های آن حضرت پرداخته‌اند. حصرمی شافعی در کتاب «وسیله المال فی عد مناقب الال» آورده است: «ابومحمد، حسن بن علی [العسکری (ع)]، مردی عظیم‌الشأن و جلیل‌القدر بود. هنگامی که معتمد او را حبس کرد، کراماتی از او ظاهر و مشاهده شده که در کتاب‌های معتبر، مضبوط است». شبلنجی دیگر عالم اهل سنت، این نقل را

محمدحسین نیکبخت
حسب و محدودیت همیشگی، برای امام عسکری (ع) هرگز مانع از آن نشد که چهره برجسته علمی، معنوی و حتی سیاسی آن حضرت از عموم مسلمانان مخفی بماند. فعالیت شبکه و کالت که بنیان آن در دوران امامان قبلی گذاشته شده بود، این فرصت را به امام حسن عسکری (ع) داد که بتواند ارتباط خود را با مسلمانان، هر چند به صورت مخفی و با مشکلات فراوان حفظ کند. انتشار احادیث آن حضرت در حوزه‌های گوناگون عبادی، اعتقادی، تفسیری و... امام (ع) را به چهره‌ای شناخته شده در میان دانشمندان و علمای جهان اسلام بدل کرد؛ تا آنجا که با کمال تعجب می‌توان نشانه‌هایی از آشنایی عمیق با امام حسن عسکری (ع) را در کتاب‌های بزرگانی از اهل سنت مشاهده کرد.

جلوه فضائل علمی و معنوی
یکی از این بزرگان، محمد بن طلحه شافعی (درگذشته ۶۵۲ قمری) است که در کتاب «مطالب السؤل فی مناقب آل الرسول (ع)» این چنین به ذکر مناقب و فضائل امام حسن عسکری (ع) پرداخته: «اما درباره مناقب و فضائل او، آگاه باش که خداوند، هر آنچه مایه برتری و مباحات انسان محسوب می‌شود، به وی ارزانی داشته و این ویژگی‌های برجسته در او دائمی است، طوری که با گذشت روزگار، کهنه نمی‌شود و زبان، بیان آن را فراموش نمی‌کند». سبط بن جوزی حنفی (درگذشته ۶۵۴ قمری)، هم‌عصر ابن طلحه نیز در کتاب «تذکره الخواص»، از امام حسن عسکری (ع) با تکریم و ستایش فراوان یاد می‌کند و درباره آن حضرت می‌نویسد: «حسن بن علی [العسکری (ع)]، عالمی پاکدامن و راستگوست که از پدر و جد بزرگوارش، حدیث نقل کرده است». البته این ذکر فضائل در دوره‌های بعد نیز ادامه دارد.

شایسته زمامداری جهان اسلام
شاید تصور شما این باشد که توجه علمای اهل سنت به امام حسن عسکری (ع)، صرفاً معطوف به فضائل معنوی و علمی آن حضرت است و ابعاد دیگری را در بر نمی‌گیرد؛ اما چنین نیست. در میان علمای اهل سنت هستند بزرگانی که به

چند دقیقه حرف حساب
در فضای مجازی
صداقت داشته باشیم

حجت‌الاسلام باباخانی | مهم‌ترین مسئله‌ای که در شرایط امروزی وجود دارد این است که دشمن می‌خواهد روایت خود را بر مردم، نخبگان و چهره‌های ما تحمیل کند... وقتی با تعدد روایت‌ها از جریان فتنه و اغتشاش‌های اخیر و پیچیده بودن دشمنی دشمنان روبرو می‌شویم اهمیت جهاد تبیین دوچندان می‌شود.

مهم‌ترین چیزی که در عرصه جهاد تبیین وجود دارد این است که کسانی که دارای مرجعیت و دارای مقبولیت فکری هستند از جمله استادان حوزه و دانشگاه و کسانی که مردم آن‌ها را قبول دارند و کلام آنان را می‌پذیرند، نقش این افراد سخت‌تر و پیچیده‌تر می‌شود و چنانچه از همین افراد اشتباهی سر بزند هزینه بیشتری برای مردم به همراه خواهد داشت. برای همین لازم است به خصوص مجموعه دانشگاهی که برای مردم یک مرجعیتی دارند نسبت به اتفاقاتی که رخ می‌دهد آگاهی داشته باشند و مبانی درست برای آن تعریف کنند، آنان باید قادر به تشخیص نقشه دشمن باشند.

دشمن در فضای مجازی سرمایه‌گذاری کرده ... حالا چگونه می‌توان این تهدید، این فضا را به فرصت تبدیل کرد؟

فضای مجازی دنیای خودش را دارد و یک ابزار است. هر چقدر ابزار پیچیده‌تر باشد و برای بشر فرصت قلمداد شود می‌تواند به تهدید هم تبدیل شود. آگاهی از سواد رسانه‌ای و استفاده از ظرفیت و جریان تبلیغی رسانه‌ای ضروری است به خصوص فضای مجازی که دنیای دیگری دارد. باید بتوانیم به این سلاح مجهز و مسلط شویم و ظرفیت‌ها، فرصت‌ها و محدودیت‌های آن را بشناسیم و با تمرین کسانی را آموزش دهیم که بتوانند از این فرصت استفاده کنند. جریان رسانه و فضای مجازی توسط دیگران که محدودیت ندارند بر اساس جریان دروغ و شبهه‌پراکنی تنظیم می‌شود ولی ما که می‌خواهیم بر صحت و راستی عمل کنیم رسانه پیچیدگی بیشتری پیدا می‌کند و کار سخت‌تر می‌شود. مثل هر فن جدیدی که احتیاج به تمرین دارد لازم است کسانی که به این فنون مسلط هستند وارد میدان شوند. اگر رسانه‌ها سرعت عمل داشته باشند و با صداقت صحبت کنند مردم صدقت را متوجه می‌شوند. البته تسلط بر شگردهای رسانه‌ای هم مؤثر است اما این سرعت عمل وقتی اتفاق رخ می‌دهد نقش کلیدی دارد و در این هنگام باید سریع حقیقت را با مردم در میان گذاشت. امامین انقلاب همواره حقایق را با مردم در میان می‌گذاشتند و می‌گذارند، برای همین کلام آنان نافذ و گیراست. ما نیز در فضای رسانه‌ای می‌توانیم با صداقت و استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ای زود هنگام حقایق را با مردم در میان بگذاریم.

پی‌نوشت
علی (ع): هر کس با کتاب آرامش یابد، راحتی و آسایش از او سلب نمی‌شود.

تا سقف، کتاب است. نویسندگانی که این همه مدت منتظرشان گذاشتم. زل می‌زنم به اسامی و زیر لبی هجی‌شان می‌کنم. اتیکت کشورها را که می‌بینم یاد «آقاجان» می‌افتم و اینکه همیشه می‌گفت: «دنیا پُر آدم‌هاییه که نمیرن کتاب‌فروشی... تو این طوری نباش بابا». و تلخند خودش می‌آید. «تاریخ انبیا» آخرین کتابی بود که شب قبل رفتنش می‌خواند. از بین شاهنامه و چند تا رمان و نهج‌البلاغه که چیده بود روی میز. این را از عینکش فهمیدم. همیشه می‌گذاشت روی آخرین کتابی که

را می‌زند گذشته را پیدا کند. خانم‌ها و آقایان راهنما مابین قفسه‌ها، کتاب از دستشان نمی‌افتد. هنوز بوی عود می‌آید. عطر جنگل پس از باران، چندتایی مشتری می‌بینم که آشنا نیستند و توی راهرو فلسفه و روان‌شناسی وسط کپه‌ای کتاب نشسته‌اند. کوله خاص خانم تیموریان هم از پشت میز دلم را خوش می‌کند به بودنش. به اینکه احتمالاً همین دوروبرها دارد کاری را روی غلتک می‌اندازد. دیگر این پا آن پا نمی‌کنم و می‌روم سمت یار بی‌زبان. عظمتی دارد این سالن. از کف

رقیه توسلی | دروغ چرا، بعد آمدن کرونا آن قدر پام را نگذاشتم کتاب‌فروشی که الان فکر می‌کنم دارم خواب می‌بینم. نگاه می‌کنم. میز تازه‌ها را تبدیل کرده‌اند به کنج تازه‌ها. کنج شرقی دلبازی که پیشتر یک مینی‌کافه بود. دیوارها را سفید کرده‌اند. قفسه چرخدار سیار آورده‌اند. نیمکت‌های سبز چمنی و...
قدم‌های مورچه‌ای برمی‌دارم تا بیشتر تمرکز کنم و حال و هوا دستم بیاید. روی محیطی که قبلاً خانه دومم بوده الان نه واقعاً. تبدیل به غریبه‌ای شده‌ام که زورش

در بهشت

